NEUVOSTON TÄYTÄNTÖÖNPANOPÄÄTÖS (EU) 2022/2084,

annettu 25 päivänä lokakuuta 2022,

tilapäisen tuen myöntämisestä Tšekin tasavallalle asetuksen (EU) 2020/672 nojalla työttömyysriskien lieventämiseksi hätätilassa covid-19:n leviämisen seurauksena annetun täytäntöönpanopäätöksen (EU) 2020/1345 muuttamisesta

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon eurooppalaisen hätätilasta aiheutuvien työttömyysriskien lieventämisen tilapäisen tukivälineen (SURE) perustamisesta covid-19:n leviämisen seurauksena 19 päivänä toukokuuta 2020 annetun neuvoston asetuksen (EU) 2020/672 ([1]) ja erityisesti sen 6 artiklan 1 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Neuvosto myönsi täytäntöönpanopäätöksellä (EU) 2020/1345 ([2]) Tšekille sen 7 päivänä elokuuta 2020 esittämän pyynnön johdosta taloudellista apua sellaisena lainana, jonka määrä on enintään 2 000 000 000 euroa, jonka keskimääräinen enimmäismaturiteetti on 15 vuotta ja saatavuusaika 18 kuukautta, ja jonka avulla täydennetään Tšekin kansallisia toimia covid-19:n leviämisen vaikutusten lieventämiseksi sekä taudin leviämisestä työntekijöille ja itsenäisille ammatinharjoittajille aiheutuvien sosioekonomisten vaikutusten käsittelemiseksi.

(2) Tšekin oli määrä käyttää lainaa täytäntöönpanopäätöksen (EU) 2020/1345 3 artiklassa tarkoitettujen työajan lyhentämisjärjestelyiden ja vastaavien toimenpiteiden rahoittamiseen.

(3) Työssäkäynti tai työnhaku on covid-19:n leviämisen vuoksi keskeytynyt huomattavalla osalla Tšekin työvoimasta. Tämä on johtanut siihen, että täytäntöönpanopäätöksen (EU) 2020/1345 3 artiklan a, c, d ja e kohdassa tarkoitettuihin toimenpiteisiin liittyvät Tšekin julkiset menot ovat toistuvasti kasvaneet äkillisesti ja voimakkaasti.

(4) Covid-19:n leviäminen ja Tšekin vuosina 2020, 2021 ja 2022 toteuttamat poikkeukselliset toimenpiteet pandemian ja sen sosioekonomisten ja terveyteen liittyvien vaikutusten rajoittamiseksi ovat vaikuttaneet ja vaikuttavat edelleen perinpohjaisella tavalla maan julkiseen talouteen. Vuonna 2020 Tšekin julkisen talouden alijäämä oli 5,8 prosenttia ja julkinen velka 37,7 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen (BKT), ja vuoden 2021 lopussa alijäämä oli 5,9 prosenttia ja velka 41,9 prosenttia. Komission kevään 2022 talousennusteen mukaan Tšekin julkisen talouden alijäämän odotetaan olevan vuoden 2022 lopussa 4,3 prosenttia ja julkinen velka 42,8 prosenttia suhteessa BKT:hen. Komission kesän 2022 väliennusteen mukaan Tšekin BKT:n odotetaan kasvavan 2,3 prosenttia vuonna 2022.

(5) Tšekki pyysi 22 päivänä syyskuuta 2022 unionilta taloudellista apua vielä 2 500 000 000 euroa voidakseen edelleen täydentää vuosina 2020, 2021 ja 2022 toteuttamiaan kansallisia toimia, joilla se pyrkii lieventämään covid-19:n leviämisen vaikutuksia ja käsittelemään taudin leviämisen sosioekonomisia seurauksia työntekijöille ja itsenäisille ammatinharjoittajille. Tšekki on erityisesti edelleen jatkanut ja muuttanut useita työajan lyhentämisjärjestelyjä ja vastaavia toimenpiteitä, jotka esitetään johdanto-osan 6–9 kappaleessa.

([1]) EUVL L 159, 20.5.2020, s. 1.

([2]) Neuvoston täytäntöönpanopäätös (EU) 2020/1345, annettu 25 päivänä syyskuuta 2020, tilapäisen tuen myöntämisestä Tšekin tasavallalle asetuksen (EU) 2020/672 nojalla työttömyysriskien lieventämiseksi hätätilassa covid-19:n leviämisen seurauksena (EUVL L 314, 29.9.2020, s. 17).

(6) Täytäntöönpanopäätöksen (EU) 2020/1345 3 artiklan a alakohdassa tarkoitettu, ”Antivirus”-nimellä tunnettu työajan lyhentämisjärjestely oli suunniteltu korvaamaan palkkakustannuksia yksityisille työnantajille, jotka joutuivat keskeyttämään taloudellisen toimintansa tai vähentämään sitä merkittävästi viranomaisten toteuttamien toimenpiteiden välittömänä seurauksena (vaihtoehto A) tai välillisesti covid-19-pandemian kielteisten taloudellisten vaikutusten seurauksena (vaihtoehto B). Sen oikeusperustana olivat 31 päivänä maaliskuuta 2020 annettu hallituksen päätöslauselma nro 353, sellaisena kuin se on muutettuna, ja työllisyydestä annetun lain nro 435/2004 Kok. ([3]), sellaisena kuin se on muutettuna, 120 §. Ohjelmaa jatkettiin ja muutettiin 14 päivänä lokakuuta 2020 annetulla hallituksen päätöslauselmalla nro 1039 lisäämällä siihen vaihtoehto ”A plus”, jotta palkkakustannukset voitaisiin korvata täysimääräisesti niille työnantajille, jotka olivat joutuneet keskeyttämään toimintansa tai supistamaan sitä viranomaisten toteuttamien toimenpiteiden seurauksena. Ohjelmaa myös jatkettiin useilla hallituksen päätöksillä siten, että vaihtoehto A oli voimassa 12 päivän maaliskuuta 2020 ja 28 päivän helmikuuta 2022 välisen ajan, vaihtoehto A plus 1 päivän lokakuuta 2020 ja 31 päivän toukokuuta 2021 välisen ajan ja vaihtoehto B 12 päivän maaliskuuta 2020 ja 31 päivän toukokuuta 2021 sekä 1 päivän marraskuuta 2021 ja 31 päivän joulukuuta 2021 välisen ajan.

(7) Ensimmäisellä itsenäisille ammatinharjoittajille myönnettävällä korvauksella, täytäntöönpanopäätöksen (EU) 2020/1345 3 artiklan c alakohdassa tarkoitetulla ja lailla nro 159/2020 Kok. ([4]) käyttöön otetulla niin kutsutulla Pětadvacítka-ohjelmalla, myönnettiin 500 Tšekin korunan korvaus jokaiselta kalenteripäivältä henkilöä kohti itsenäisille ammatinharjoittajille, jotka ovat joutuneet keskeyttämään taloudellisen toimintansa tai vähentämään sitä merkittävästi muuten kuin liiketoiminnan tavanomaisesta epävakaisuudesta johtuen covid-19-pandemiaan liittyvien kansanterveysriskien tai viranomaisten toteuttamien kriisitoimenpiteiden seurauksena. Pětadvacítka-ohjelmaa sovellettiin 12 päivän maaliskuuta 2020 ja 8 päivän kesäkuuta 2020 välisen ajan. Ohjelman jatko, lailla nro 461/2020 Kok. ([5]) käyttöön otettu ”syyskorvaus” alkoi 5 päivänä lokakuuta 2020 ja päättyi 15 päivänä helmikuuta 2021, ja sillä myönnettiin 500 Tšekin korunan verohyvitys kalenteripäivää kohden itsenäisille ammatinharjoittajille, jotka joutuivat keskeyttämään taloudellisen toimintansa tai vähentämään sitä merkittävästi kansanterveydellisten riskien tai viranomaisten toteuttamien kriisitoimenpiteiden seurauksena. Lailla nro 95/2021 Kok. ([6]) ja siihen liittyvillä hallituksen päätöslauselmilla (nro 154/2021 ([7]) ja 188/2021 ([8])) otettiin käyttöön toinen muutos, ”vuoden 2021 uusi korvaus”, joka oli voimassa 1 päivän helmikuuta 2021 ja 31 päivän toukokuuta 2021 välisen ajan ja jolla verohyvityksen määrä korotettiin 1 000 Tšekin korunaan päivässä. Tämän itsenäisille ammatinharjoittajille maksettavan korvauksen viimeisin muutos eli ”vuoden 2022 korvaus” otettiin käyttöön 22 päivän marraskuuta 2021 ja 31 päivän tammikuuta 2022 väliseksi ajaksi lailla nro 519/2021 Kok. ([9]), ja sekin oli 1 000 Tšekin korunaa päivässä.

(8) Täytäntöönpanopäätöksen (EU) 2020/1345 3 artiklan d alakohdassa tarkoitetun itsenäisten ammatinharjoittajien osittaisen sosiaaliturva- ja sairausvakuutusmaksuista luopumisen oikeusperustana oli (sosiaaliturvan osalta) laki nro 136/2020 Kok. ([10]) ja (terveysturvallisuuden osalta) laki nro 134/2020 Kok. ([11]). Valtio vastasi niiden vastaavien sosiaaliturva- ja sairausvakuutusmaksujen suorittamisesta, jotka itsenäisten ammatinharjoittajien piti maksaa kuukausittain maaliskuusta elokuuhun 2020. Vaikka ohjelma päättyi elokuussa 2020, itsenäisten ammatinharjoittajien vuonna 2020 maksamiin ennakkomaksuihin liittyvien hyvitysten vuoksi vuonna 2021 oli tarpeen maksaa lisämääriä. Toimenpiteestä seurasi valtiolle tulonmenetys, jonka voidaan asetusta (EU) 2020/672 sovellettaessa katsoa vastaavan julkisia menoja.

([3]) Laki nro 435/2004 Kok. (Työmarkkinalaki) sellaisena kuin se on muutettuna, julkaistu 23 päivänä heinäkuuta 2004 lakikokoelmassa nro 143.

([4]) Laki nro 159/2020, koronavirus SARS-CoV-2:n esiintyvyyteen liittyviin hätätoimenpiteisiin liittyvästä korvauksesta, sellaisena kuin se on muutettuna, julkaistu lakikokoelmassa nro 59, 14.4.2020.

([5]) Laki nro 461/2020, koronavirus SARS-CoV-2:n esiintyvyyteen liittyvään liiketoiminnan estymiseen tai rajoittumiseen liittyvästä korvauksesta, sellaisena kuin se on muutettuna, julkaistu lakikokoelmassa nro 189, 13.11.2020.

([6]) Laki nro 95/2021 Kok., vuoden 2021 korvauksesta, sellaisena kuin se on muutettuna, julkaistu lakikokoelmassa nro 38, 26.2.2021.

([7]) Hallituksen päätöslauselma nro 154/2021 Kok., vuoden 2021 korvauksesta, sellaisena kuin se on muutettuna, julkaistu lakikokoelmassa nro 60, 31.3.2021.

([8]) Hallituksen päätöslauselma nro 188/2021 Kok., vuoden 2021 korvauksen seuraavan korvausajan määrittelemisestä, sellaisena kuin se on muutettuna, julkaistu lakikokoelmassa nro 79, 7.5.2021.

([9]) Laki nro 519/2021 Kok., vuoden 2022 korvauksesta, sellaisena kuin se on muutettuna, julkaistu lakikokoelmassa nro 226, 23.12.2021.

([10]) Laki nro 136/2020 Kok., tietyistä sosiaaliturvamaksujen ja valtion työ- ja eläkevakuutusmaksujen mukautuksista epidemian aikana vuonna 2020 toteutettujen hätätoimenpiteiden yhteydessä, sellaisena kuin se on muutettuna, julkaistu lakikokoelmassa nro 48, 27.3.2020.

([11]) Laki nro 134/2020 Kok., julkisen sairausvakuutusten maksuista annetun lain nro 592/1992 Kok. muuttamisesta, sellaisena kuin se on muutettuna, julkaistu lakikokoelmassa nro 48, 27.3.2020.

(9) Täytäntöönpanopäätöksen (EU) 2020/1345 3 artiklan e alakohdassa tarkoitetun itsenäisten ammatinharjoittajien ”hoitoavustuksen” oikeusperustana olivat 19 päivänä maaliskuuta 2020 annettu hallituksen päätöslauselma nro 262 ([12]), 26 päivänä maaliskuuta 2020 annettu hallituksen päätöslauselma nro 311, 31 päivänä maaliskuuta 2020 annettu hallituksen päätöslauselma nro 354, 4 päivänä toukokuuta 2020 annettu hallituksen päätöslauselma nro 514, 18 päivänä toukokuuta 2020 annettu hallituksen päätöslauselma nro 552, 16 päivänä lokakuuta 2020 annettu hallituksen päätöslauselma nro 1053, 30 päivänä marraskuuta 2020 annettu hallituksen päätöslauselma nro 1260 ja 10 päivänä toukokuuta 2021 annettu hallituksen päätöslauselma nro 446 sekä talousarviosäännöistä annetun lain nro 218/2000 Kok. ([13]), sellaisena kuin se on muutettuna, 14 § maa- ja metsätalouden alkutuotannon itsenäisten ammatinharjoittajien osalta ja pk-yritysten tukemista koskevan lain nro 47/2002 Kok. ([14]), sellaisena kuin se on muutettuna, 3 §:n h momentti kaikkien muiden itsenäisten ammatinharjoittajien osalta. Ohjelmalla korvataan itsenäisille ammatinharjoittajille aiheutuneet tulonmenetykset, jotka ovat aiheutuneet tarpeesta huolehtia lapsista tai hoitoa tarvitsevista henkilöistä lastenhoito- ja sosiaalihuoltopalvelujen ollessa suljettuina. Tuen määrä maaliskuussa 2020 oli 424 Tšekin korunaa päivässä ja huhtikuusta kesäkuuhun 2020 se oli 500 Tšekin korunaa päivässä. Ohjelmaa jatkettiin lokakuusta 2020 toukokuuhun 2021, jolloin tuki oli 400 Tšekin korunaa päivässä.

(10) Tšekki täyttää taloudellisen avun pyytämiselle asetuksen (EU) 2020/672 3 artiklassa säädetyt edellytykset. Tšekki on toimittanut komissiolle asianmukaisen näytön siitä, että toteutuneet ja suunnitellut julkiset menot ovat kasvaneet 5 349 588 352 euroa 1 päivästä helmikuuta 2020 covid-19:n leviämisen sosioekonomisten vaikutusten lieventämiseksi toteutettujen kansallisten toimenpiteiden seurauksena. Tämä merkitsee äkillistä ja voimakasta kasvua, koska se liittyy myös sellaisten voimassa olevien kansallisten toimenpiteiden jatkamiseen tai muuttamiseen, jotka koskevat suoraan työajan lyhentämisjärjestelyä ja vastaavia toimenpiteitä, jotka kattavat merkittävän osan Tšekin yrityksistä ja työvoimasta. Tšekki aikoo rahoittaa kasvaneiden menojen määrästä 215 333 982 euroa unionin varoilla ja 634 254 370 euroa omalla rahoituksella.

(11) Komissio on asetuksen (EU) 2020/672 6 artiklan mukaisesti kuullut Tšekkiä ja varmistanut niiden toteutuneiden ja suunniteltujen julkisten menojen äkillisen ja voimakkaan kasvun, jotka liittyvät suoraan työajan lyhentämisjärjestelyihin ja vastaaviin toimenpiteisiin, joihin viitataan 22 päivänä syyskuuta 2022 päivätyssä pyynnössä.

(12) Tšekille olisi sen vuoksi myönnettävä taloudellista apua, jotta maata voidaan auttaa selviytymään covid-19:n leviämisen aiheuttaman talouden vakavan häiriön sosioekonomisista vaikutuksista. Komission olisi tehtävä päätökset erien ja osaerien maturiteeteista, suuruudesta ja maksamisesta tiiviissä yhteistyössä kansallisten viranomaisten kanssa.

(13) Koska täytäntöönpanopäätöksessä (EU) 2020/1345 ilmoitettu saatavuusaika on päättynyt, taloudellista lisäapua varten tarvitaan uusi saatavuusaika. Täytäntöönpanopäätöksellä (EU) 2020/1345 myönnettyä taloudellisen avun 18 kuukauden saatavuusaikaa olisi pidennettävä 21 kuukaudella, ja tämän seurauksena kokonaissaatavuusajan olisi oltava 39 kuukautta täytäntöönpanopäätöksen (EU) 2020/1345 voimaantuloa seuraavasta päivästä alkaen.

(14) Tšekin ja komission olisi otettava tämä päätös huomioon asetuksen (EU) 2020/672 8 artiklan 2 kohdassa tarkoitetussa lainasopimuksessa.

(15) Tällä päätöksellä ei saisi rajoittaa sisämarkkinoiden toiminnan vääristymiseen liittyvien mahdollisten menettelyjen, erityisesti perussopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisten menettelyjen, tuloksia. Päätöksellä ei poisteta jäsenvaltioille perussopimuksen 108 artiklan nojalla kuuluvaa velvoitetta ilmoittaa komissiolle mahdollisista valtiontuista.

(16) Tšekin olisi ilmoitettava komissiolle suunniteltujen julkisten menojen toteutumisesta säännöllisin väliajoin, jotta komissio voi arvioida, missä määrin Tšekki on toteuttanut kyseiset menot.

([12]) Hallituksen päätöslauselma nro 262/2021 Kok., hätätoimenpiteen hyväksymisestä, sellaisena kuin se on muutettuna, julkaistu lakikokoelmassa nro 42, 19.3.2020.

([13]) Laki nro 218/2000 Kok., talousarviosäännöistä, sellaisena kuin se on muutettuna, julkaistu lakikokoelmassa nro 65, 21.7.2000.

([14]) Laki nro 47/2002 Kok., pienten ja keskisuurten yritysten tuesta, julkaistu lakikokoelmassa nro 20, 8.2.2002.

(17) Päätös taloudellisen avun myöntämisestä on tehty ottaen huomioon Tšekin tämänhetkiset ja odotettavissa olevat tarpeet sekä muiden jäsenvaltioiden asetuksen (EU) 2020/672 nojalla jo toimittamat tai suunnitteilla olevat taloudellisen avun pyynnöt, soveltaen samalla yhdenvertaisen kohtelun, solidaarisuuden, oikeasuhteisuuden ja avoimuuden periaatteita,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Muutetaan täytäntöönpanopäätös (EU) 2020/1345 seuraavasti:

1) muutetaan 2 artikla seuraavasti:

a) korvataan 1 ja 2 kohta seuraavasti:

"1. Unioni asettaa Tšekin saataville enintään 4 500 000 000 euron lainan. Lainan keskimääräinen enimmäismaturiteetti on 15 vuotta.

2. Tällä päätöksellä myönnetyn taloudellisen avun saatavuusaika on 39 kuukautta tämän päätöksen voimaantuloa seuraavasta päivästä alkaen.";

b) korvataan 4 kohta seuraavasti:

"4. Ensimmäinen erä maksetaan sillä edellytyksellä, että asetuksen (EU) 2020/672 8 artiklan 2 kohdassa säädetty lainasopimus on tullut voimaan. Muut erät maksetaan kyseisen lainasopimuksen ehtojen mukaisesti tai ne edellyttävät tapauksen mukaan lainasopimuksen lisäyksen tai Tšekin ja komission välillä tehdyn, alkuperäisen lainasopimuksen korvaavan muutetun lainasopimuksen voimaantuloa.";

2) korvataan 3 artikla seuraavasti:

"*3 artikla*

Tšekki voi rahoittaa seuraavia toimenpiteitä:

a) "Antivirus"-ohjelma, sellaisena kuin siitä säädetään 31 päivänä maaliskuuta 2020 annetussa hallituksen päätöslauselmassa nro 353, sellaisena kuin se on muutettuna, jonka oikeudellisena perustana on työllisyydestä annetun lain nro 435/2004, sellaisena kuin se on muutettuna ja jatkettuna 14 päivänä lokakuuta 2020 annetulla hallituksen päätöslauselmalla nro 1039 ja useilla hallituksen päätöksillä, 120 §;

b) "Antivirus"-ohjelman vaihtoehto C, sellaisena kuin siitä säädetään laissa nro 300/2020 Kok.;

c) "Pětadvacítka"-ohjelma, itsenäisille ammatinharjoittajille myönnettävä korvaus, sellaisena kuin siitä säädetään laissa nro 159/2020 Kok., sellaisena kuin se on muutettuna laissa nro 461/2020 Kok. säädetyllä syyskorvauksella, "vuoden 2021 uudella korvauksella", sellaisena kuin siitä säädetään laissa nro 95/2021 Kok. ja siihen liittyvissä hallituksen päätöslauselmissa nro 154/2021 ja 188/2021, sekä "vuoden 2022 korvauksella", sellaisena kuin siitä säädetään laissa nro 519/2021 Kok.;

d) itsenäisten ammatinharjoittajien sosiaaliturva- ja sairausvakuutusmaksuista luopuminen osittain, sellaisena kuin siitä säädetään laissa nro 136/2020 (sosiaaliturvan osalta) ja laissa nro 134/2020 (terveysturvallisuuden osalta);

e) itsenäisten ammatinharjoittajien "hoitoavustus", sellaisena kuin siitä säädetään 19 päivänä maaliskuuta 2020 annetussa hallituksen päätöslauselmassa nro 262, 26 päivänä maaliskuuta 2020 annetussa hallituksen päätöslauselmassa nro 311, 31 päivänä maaliskuuta 2020 annetussa hallituksen päätöslauselmassa nro 354, 4 päivänä toukokuuta 2020 annetussa hallituksen päätöslauselmassa nro 514, 18 päivänä toukokuuta 2020 annetussa hallituksen päätöslauselmassa nro 552, ja sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna ja jatkettuna 10 päivänä toukokuuta 2021 annetulla hallituksen päätöslauselmalla nro 446, ja talousarviosäännöistä annetun lain nro 218/2000 Kok., sellaisena kuin se on muutettuna, 14 §:ssä maa- ja metsätalouden alkutuotannon itsenäisten ammatinharjoittajien osalta ja pk-yritysten tukemista koskevan lain nro 47/2002 Kok., sellaisena kuin se on muutettuna, 3 §:n h momentissa kaikkien muiden itsenäisten ammatinharjoittajien osalta."

2 artikla

Tämä päätös on osoitettu Tšekin tasavallalle.

Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se annetaan tiedoksi vastaanottajalle.

3 artikla

Tämä päätös julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tehty Brysselissä 25 päivänä lokakuuta 2022.

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja
J. SÍKELA